

שֶׁל חֲדוּהָ יֵצֵא יְסוּד הָעוֹלָמִים וְנִקְרָא מוֹסֵף. מִכָּאן יֵצְאוּ כָּל הַצְּבָאוֹת לְמִטָּה וְרוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת בְּסוּד יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ מֵצַד שֶׁל הַשָּׁמַיִם מֵאוֹתוֹ חֲשֵׁף. וּבְגִלְלַת שְׂפָאוֹת אוֹתוֹ הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּיָמִין וְנִחְלַשׁ כְּחוֹ, הַתְּפַשֵּׁט מִמֶּנּוּ הַלְּיָלָה הַזֶּה. כְּשֶׁמִּתְחִיל לְהַתְּפַשֵּׁט הַלְּיָלָה הַזֶּה כְּשֶׁעֲדִין לֹא הִסְתִּיִם, אוֹתוֹ חֲשֵׁף נִכְנָס וְנִכְלָל בְּיָמִין, וְהַיָּמִין אוֹחֵז אוֹתוֹ וְנִשְׁאֵר בַּחֲסָרוֹן הַלְּיָלָה הַזֶּה. וְכִמוֹ שְׂפָאוֹת הַחֲשֵׁף לְהַתְּכַלֵּל בְּאוֹר, כִּי הַלְּיָלָה תִּפְאוֹתוֹ לְהַתְּכַלֵּל בְּיוֹם. הַחֲשֵׁף גֹרֵעַ אוֹרוֹ, וְלִכֵּן הוֹצִיא דְרָגָה בַּחֲסָרוֹן וְלֹא בְּאוֹר. הַחֲשֵׁף לֹא מְאִיר, אֲלֹא כְּשֶׁנִּכְלָל בְּאוֹר. לַיְלָה שְׂיִוֵּצֵא מִמֶּנּוּ לֹא מְאִיר אֲלֹא כְּאִשֶׁר נִכְלָל בְּיוֹם. חֲסָרוֹן הַלְּיָלָה לֹא מְשַׁתְּלֵם אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה שְׂנוֹסֵף כָּאֵן - נִגְרַע כָּאֵן.

בְּמוֹסֵף הֵיךְ בּוֹ סוּד שֶׁל הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה וְסוּד שֶׁל עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי כְּכֹל הַצְּדָדִים, וְלִכֵּן נוֹסְפוֹ בּוֹ שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת. בְּלַיְלָה נִגְרָעִים מִמֶּנּוּ שְׁנֵי אֵלֶּה, וְאֵז קָרָא כְּתוּב וַיִּקְרָא, וְנִגְרַע מִמֶּנּוּ וַי"ו, וְכְתוּב קָרָא לַיְלָה. כָּאֵן סוּד שֶׁל שְׁבַעִים וּשְׁתֵּים אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל פֶּתֶר עֲלִיּוֹן.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו'. כָּאֵן בְּפֶרֶט הַסּוּד לְהַפְרִיד בֵּין מַיִם עֲלִיּוֹנִים לְתַתְּחוֹנִים בְּסוּד הַשָּׁמַיִם. [נ"א]

וְנִגְרַע כָּאֵן סוּד הַיָּמִין הוּא, וְכָאֵן הוּא סוּד הַשָּׁמַיִם, וְלִכֵּן הִרְבּוּ מִחֲלָקַת [בין] בְּגִלְלַת זֶה לַיָּמִין. הַיָּמִין הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְלִכֵּן בְּיָמִין כְּתוּב הַכֹּל, שְׁתֵּרֵי בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל

סְטָרִין בְּחֲדוּהָ דְכָלָא בִּיה. וַיְמַהְיֶה תוֹסֵפֶת דְּחֲדוּהָ נְפִיק יְסוּדָא דְעֲלָמִין וְאִקְרִי מוֹסֵף. מִהֵכָּא נִפְקִין כָּל חַיִּילִין לְתַתָּא וְרוּחִין וְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין בְּרִזָּא יְהו"ה צְבָאוֹת, אֶל אֱלֹהֵי הַרוּחוֹת.

לַיְלָה אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ, מִסְטָרָא דְשָׁמַיִלָא מֵהוּא חֲשֵׁף. וּבְגִין דְּהוּא חֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּל בְּיָמִינָא וְחֲלַשׁ תּוֹקְפִיָּה, אֲתַפְּשֵׁט מִנִּיהָ הָאִי לַיְלָה. כִּד שְׂאִרֵי לְהַתְּפַשֵּׁט הָאִי לַיְלָה עַד לֹא אִסְתִּיִם, הוּא חֲשֵׁף עָאֵל וְאַתְּכַלֵּל בְּיָמִינָא וַיְמִינָא אַחִיד לִיה, וְאַשְׁתָּאר בְּגִרְעוֹ הָאִי לַיְלָה. וְכִמָּה דְחֲשֵׁף תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּל בְּאוֹר הַכִּי לַיְלָה תִּיאוּבְתִיָּה לְאַתְּכַלֵּל בְּיוֹם. חֲשֵׁף גֹרֵעַ נְהוּרִיָּה, וּבְגִין כִּי אִפִּיק דְרָגָא בְּגִרְעוֹ וְלֹא בְּנְהִירוֹ. חֲשֵׁף לֹא נְהִיר אֲלֹא כִּד אֲתַכְלִיל בְּאוֹר. לַיְלָה דְנִפְק מִנִּיהָ לֹא נְהִיר אֲלֹא כִּד אֲתַכְלִיל בְּיוֹם. גִּרְעוֹ דְלַיְלָה לֹא אִשְׁתַּלִּים אֲלֹא בְּמוֹסֵף. מֵה דְאַתּוֹסֵף הֵכָּא גֹרֵעַ הֵכָּא.

בְּמוֹסֵף הוּא בִּיה רִזָּא דְנִקְוָדָה עֲלָאָה וְרִזָּא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצָּעִיתָא כְּכֹל סְטָרִין, וּבְגִין כִּי אֲתוֹסֵף בִּיה תְּרִין אֲתוּוֹן. בְּלַיְלָא גִרְעוֹ בִּיה אֲלִין תְּרִין. כִּדִּין קָרָא כְּתִיב וַיִּקְרָא וְנִגְרַע מִנִּיהָ וַי"ו וְכְתִיב קָרָא לַיְלָה. הֵכָּא רִזָּא דְשָׁמָא דְשְׁבַעִין וְתְרִין אֲתוּוֹן גְּלִיפָא דְכְּתָרָא עֲלָאָה:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְגו', הֵכָּא בְּפֶרֶט רִזָּא לְאַפְרָשָׁא (ב"י) מִיִּין עֲלָאִין לְתַתָּאִי (לְתַתָּאִין) בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. (נ"א) וְאַחַרְבַּר) הֵכָּא מְחֻלּוּקַת בְּרִזָּא דְשָׁמַיִלָא. דְעַד הֵכָּא רִזָּא דְיָמִינָא הוּא, וְהֵכָּא הוּא רִזָּא דְשָׁמַיִלָא, וּבְגִין כִּי אִסְגִּיאוּ מְחֻלּוּקַת (נ"א ב"י) בְּגִין דָּא לְיָמִינָא. יָמִינָא

השלמות. כשמתעורר שמאל, מתעוררת מחלקת, ובאותה מחלקת מתחזקת אש הרגז, ויוצא ממנה מאותה מחלקת גיהנם. וגיהנם מתעורר בשמאל ונדבק. חכמתו של משה, בזה הסתפל ובמעשה בראשית השגיח התבונן. במעשה בראשית היתה מחלקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו. העמוד האמצעי שהוא יום שלישי, נכנס ביניהם והפריד המחלקת והספים לשני צדדים. וגיהנם ירד למטה. ושמאל נכלל בימין, והיה שלום בכל.

כמו זה מחלקת קרח באהרן, שמאל בימין. הסתפל משה במעשה בראשית. אמר לי, ראוי להפריד מחלקת בין ימין ושמאל. השתפל להספים ביניהם. ולא רצה השמאל, והתחזק קרח בחזקו. אמר, ודאי גיהנם בפת של המחלקת שמאל צריך להתדבק [למעלה ולהכלל בימין] הוא לא רצה להתדבק למעלה ולהכלל בימין, ודאי ירד למטה בכח הרגז שלו. ועל זה לא רצה קרח להספים מחלקת זו ביד משה, בגלל שלא היה לשם שמים, ולא חשש לכבוד שלמעלה והכחיש מעשה בראשית. כיון שראה משה שהכחיש מעשה בראשית ונדחה הוא החוצה, אז ויחר למשה מאד. ויחר למשה - על שהכחישו אותו שלא הסכים לאותה מחלקת. מאד - על שהכחישו מעשה בראשית. ובכל הכחיש קרח - במעלה ובמטה, שפתוב (במדבר כו) בהצותם

איהו שלימא דכלא, ובגין כך בימינא כתיב כלא דהא ביה תלייא כל שלימו. כד אתער שמאלא אתער מחלוקת. ובההוא מחלוקת אתתקף אשא דרוגזא ונפיק מניה מההוא מחלוקת גיהנם. וגיהנם בשמאלא אתער ואתדבק.

חכמתא דמשה בהא אסתפל ובעובדא דבראשית אשגח. בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא, ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה. עמודא דאמצעיתא דאיהו יום תלייתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואספים לתרין סטרין. וגיהנם נחית לתתא. ושמאלא אתפליל בימינא והוה שלמא בכלא.

בגוונא דא מחלוקת קרח באהרן שמאלא בימינא. אסתפל משה בעובדא דבראשית. אמר לי אתחזי לאפרשא מחלוקת בין ימינא לשמאלא. אשתדל לאספמא בינייהו. ולא בעי שמאלא ואתקף קרח בתוקפיה. אמר ודאי גיהנם בתוקפא דמחלוקת שמאלא אצטריו להתדבקא (ס"א לעילא ולאסתפללא בימינא) הוא לא בעי להתדבקא לעילא ולאסתפללא בימינא, ודאי יחות לתתא בתוקפא דרוגזא דיליה.

ועל דא לא בעי קרח לאספמא האי מחלוקת בינא דמשה בגין דלא הוה לשם שמים ולא חייש ליקרא דלעילא ואפחיש עובדא דבראשית. כיון דחמא משה דהוה מפחיש עובדא דבראשית ואתדחא איהו לבר, כדיון ויחר למשה מאד.

ויחר למשה על דאפחישו ליה דלא אספים ההוא מחלוקת. מאד על דאפחישו עובדא דבראשית. ובכלא אפחיש (דף פ"ב ע"א) קרח בעילא